

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY SPORTOWEJ (MPZP 54-53)

Zlecniodawca: Urząd Miasta Rybnik
ul. B. Chrobrego 2
44-200 Rybnik

Autor: Tomasz Miłowski

Data wykonania: 18 września 2023 r., 11 października 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	6
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	9
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	9
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	9
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE.....	9
2.4 WODY PODZIEMNE	10
2.5 KLIMAT	11
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	11
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	11
2.6.2 GLEBY	12
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	12
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	13
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	13
2.10 KRAJOBRAZ	14
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	14
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	14
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004	
R. O OCHRONIE PRZYRODY	14
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	15
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	15
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	15
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	15
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	15
5.5.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	15
5.5.2 WPŁYW NA GLEBY.....	16
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	16

5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	16
5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	16
5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	17
5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	17
5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	18
5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	18
5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	19
5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	20
5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI	20
5.11.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	20
5.11.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	20
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	21
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	21
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	21
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	22
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	23
11. LITERATURA	28
12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	29

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Rys. 2 Wskazanie terenów z możliwością zabudowy

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2023 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

 Geologic
Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 62-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik dla obszaru położonego w dzielnicy Niewiadom w rejonie dawnych hałd i osadników KWK Ignacy. Prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Rybniku.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- Uchwała Nr 545/XXXV/2005 Rady Miasta Rybnika z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika - obowiązujący na części analizowanego terenu miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Uchwała NR 78/VII/2011 Rady Miasta Rybnika z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów - obowiązujący na części analizowanego terenu miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Uchwała Nr 342/XXI/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej dwa tereny w rejonie ulic Chrobrego i Sportowej (MPZP 21) - obowiązujący na części analizowanego terenu miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą we wrześniu 2023 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w południowo-zachodniej części miasta Rybnik obejmujący teren zwałowisk skały płonnej dawnej kopalni Ignacy. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 731/XLVII/2018 z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika (MPZP 54). Uchwałą tą objęto dużą część miasta Rybnik, jednak realizacja tego planu została podzielona na etapy obejmujące mniejsze fragmenty, jednym z nich jest właśnie obszar 54-53. Głównym celem

zmiany planu była zmiana wskazanych tu w obowiązujących mpzp przeznaczeń na tereny PU czyli tereny zabudowy produkcyjno-usługowej. W przeprowadzanej obecnie zmianie oba tereny, zarówno po wschodniej, jak i zachodniej stronie ul. Sportowej zmieniono na tereny PU. Głównie zmiana dotyczyła przeznaczeń w części wschodniej, gdzie do tej pory były wskazywane przeznaczenia PR – terenów do rekultywacji, gdyż w części zachodniej tereny PU były już wskazane w obowiązującym mpzp. Dodatkowo na terenach PU dodano możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Na terenie położonym po zachodniej stronie ul. Sportowej funkcjonuje obecnie PSZOK, dodano więc zapisy umożliwiające jego dalsze istnienie i ewentualny rozwój. Na terenach PU dopuszczono również prowadzenie działalności związanej z gospodarką odpadami. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w części południowo-zachodniej i południowo-wschodniej stanowią w dużej mierze element już istniejący, choć możliwe jest tu uzupełnienie zabudowy w lukach. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenu:

MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,

PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej,

ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,

ZL – lasy,

ZI – teren zieleni izolacyjnej,

KDZ – teren drogi publicznej klasy drogi zbiorczej,

KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej,

KK – teren komunikacji kolejowej;

Analizowane tereny są już w dużej mierze przekształcone na skutek składowania tu przez lata odpadów pogórnich i praktycznie nie występują tu jakiejkolwiek cenne walory przyrody ożywionej. Teren ten już dawniej pełnił funkcję przemysłową w formie składowania tu odpadów pogórnich, która zwłaszcza w okresie ich składowania bardzo silnie oddziaływały na środowisko np. poprzez pylenie, hałas, spływy zanieczyszczonych wód, ruch pojazdów. Na analizowanym terenie umożliwiono realizację funkcji produkcyjno-usługowych, co wpłynie na powstanie ewentualnych nowych oddziaływań, ale tak jak już to wskazano, są to tereny już przekształcone. Zgodnie z projektem planu - w zakresie gospodarki odpadami „na terenie oznaczonym symbolem 1PU dopuszcza się prowadzenie działalności związanej z gospodarką odpadami oraz odzyskiem energii”. W projekcie planu dokonano wyraźnego zróżnicowania ww. terenów – wskazując szerokie możliwości zastosowania urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii – na terenie 1PU. Istnieje więc możliwość przeznaczenia terenów (mając, w szczególności na uwadze ustawową definicję, gdzie odzysk energii - to termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii) na właśnie tego typu cele. Mogą one prowadzić do powstania

znaczących oddziaływań różnorakiego typu, na dzień dzisiejszy jednak trudno je przewidzieć, nie znając jakichkolwiek technologii, ani rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania. Nie mniej powstanie tego typu obiektów będzie wymagało przeprowadzenia szczegółowych procedur na dalszych etapach postępowań.

Jednym z celów zmiany mpzp było umożliwienie lokalizowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Jak pokazały ostatnie lata, kiedy tego typu instalacje są coraz szerzej rozpowszechnione, nie powodują one występowania znaczących oddziaływań, zwłaszcza jeśli lokalizowane są w obrębie terenów już zurbanizowanych czy przekształconych.

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego znajdujących się w głębokim podłożu oraz położenie terenu w zasięgu obszaru i terenu górniczego „Rydułtowy II”. Na analizowanych terenach nie występują formy ochrony przyrody, obiekty zabytkowe, zagrożenia osuwiskowe, zagrożenia powodziowe. W związku z ustaleniami planu, charakterem terenów, które mają być poddane urbanizacji (brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy również zwrócić uwagę, że tereny te były już w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji i przekształceń w obowiązujących mpzp, a także już na dzień dzisiejszy w dużej mierze stanowią tereny poprzemysłowe ze względu na wieloletnie składowanie odpadów pogórnich.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Analizowany obszar położony jest w południowo-zachodniej części miasta Rybnik, w dzielnicy Niewiadom, w obrębie dawnych składowisk skały płonnej i osadników kopalni Ignacy. Granicę północną stanowi linia kolejowa nr 140 relacji Nędza – Katowice Ligota, granicę południową i zachodnią ul. K. Szymanowskiego. Po części granicę południową stanowi ogrodzenie Zabytkowej Kopalni Ignacy. Granica wschodnia przebiega nieregularnie, mniej więcej po granicy dawnego składowiska skały płonnej, znajdują się tu fragmenty dawnego ogrodzenia. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 39,6 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany obszar położony jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie miasta Rybnika głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były i są przedmiotem eksploatacji. Na analizowanym terenie są to iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny warstw pietrkowickich, gruszowskich, jakłowieckich i porębskich **Cn1**. Wiek tych warstw to namur. Na dużej części podłoża miasta występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu, jednak na analizowanym obszarze występuje okno tektoniczne i utworów miocenских brak, bezpośrednio na utworach karbońskich zalegają utwory czwartorzędowe, co również było powodem utworzenia kopalni na tym terenie.²

Na utworach karbońskich i trzeciorzędowych zalegają utwory związane ze zlodowaceniem środkowopolskim. Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Wodzisław³ pierwotnie były to rozległe pokrywy piasków i żwirów wodnolodowcowych dolnych ^{fg1}**Qp3**, obecnie pozostały one już tylko na fragmentach terenu, gdzie skała płonna nie była deponowana, głównie w części południowo-zachodniej. Na pozostałym obszarze występują wielometrowe składowiska skały płonnej deponowane w trakcie działalności kopalni Ignacy. Po okresie składowania skała płonna była też eksploatowana i z tych terenów wywożona jako materiał budowlany, przy czym miało to miejsce w różnym stopniu i w różnym natężeniu na przestrzeni lat.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące i stojące

Na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu nie występują jakiegokolwiek wody powierzchniowe, tak płynące, jak i stojące.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek zagrożenia powodziowe.

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

² Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

³ Sarnacka Z., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

Ujęcia wód powierzchniowych oraz ich strefy ochronne

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód powierzchniowych, ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Na analizowanym obszarze brak jest cieków, które zostały wydzielone jako jednolite części wód powierzchniowych. Całość obszaru znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW6006115651 Ruda do zb. Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice⁴ analizowany obszar położony jest w Regionie Przedkarpackim XXII, w podregionie Rybnickim XXII8. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Użytkowe poziomy wodonośne

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rydułtowy⁵ wydzielono tu karboński użytkowy poziom wodonośny. Piętro wodonośne karbonu budują piaskowce serii mułowcowej, górnosławskiej i paralicznej. Tworzą one odrębne poziomy wodonośne, pozostające ze sobą w więzi hydraulicznej w obszarach sedymentacyjnych wyklinowań utworów nieprzepuszczalnych, w strefach uskokowych i w zasięgu prowadzonych robót górniczych. Tworzą jeden zbiornik karboński o charakterze porowo-szczelinowym, przepływowy, zakryty i częściowo zakryty. Naturalne warunki hydrogeologiczne w wyznaczonym użytkowym poziomie wodonośnym zostały zakłócone na skutek prowadzonej eksploatacji węgla kamiennego w kopalniach „Jankowice”, Chwałowice”, „Rymer”, „Marcel” i „Rydułtowy-Anna”. Górnicza eksploatacja złoża i prowadzone odwodnienie górotworu od przeszło 200 lat, spowodowały przeobrażenia warunków hydrogeologicznych do głębokości 1000 m, w tym obniżenie zwierciadła wody do głębokości 250-310 m. Wody użytkowe z tych poziomów są wypompowywane na powierzchnię szybami kopalń. Maksymalne głębokości wypływu wód użytkowych, dokumentowane w kopalniach, wynoszą od 165 do 310 m. Mapa Hydrogeologiczna Polski wydziela na analizowanym obszarze jednostkę hydrogeologiczną 5bcC3I. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi <10 m³h, stopień zagrożenia wód jest średni, jakość wód jest zła (III klasa), woda wymaga skomplikowanego uzdatniania.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym terenie nie wyznaczono Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

⁴ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

⁵ Chmura A., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rydułtowy, PiG, Warszawa 2002 r.;

Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany obszar znajduje się w JCWPd nr PLGW6000144.

Ujęcia wód podziemnych i ich strefy ochronne

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych lub podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowany obszar leży we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia – 2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren położony jest w obrębie rozległych i lekko pofałdowanych równin lessowych, które zwartymi płacami pokrywają tę część miasta. Bezpośrednio analizowany teren położony jest na wyniesieniu i zboczach lokalnego wzgórza, którego wierzchołek jest jednak płaski, wyrównany przez wieloletnią urbanizację, gdzie znajduje się Zabytkowa Kopalnia Ignacy (poza południową granicą opracowania). Na dużej części terenu przez wiele lat deponowane były wielometrowe zwałowiska skały płonnej, na mapach topograficznych z końca lat 90 XX w. widoczne są hałdy, których wysokość sięgała do 60 m wysokości względnej. Jednak od tego czasu postępuje stopniowa rozbiórka hałd i ich rekultywacja. W części zachodniej terenu jeszcze do niedawna znajdowały się wielometrowe, nieuporządkowane składowiska bardzo różnorodnego materiału, obecnie jednak teren ten jest już splantowany i w dużej mierze uporządkowany. Północno-wschodnia część terenu również jest już splantowana i porośnięta trawą i roślinnością ruderalną, natomiast w części południowo-wschodniej trwa eksploatacja skały płonnej, czyli kontynuowana jest rozbiórka hałdy. Wysokości względne na analizowanym terenie są duże i sięgają ok. 50 metrów. Część północna, położona w dolinie Nacyny znajduje się na wysokości ok. 248 m n.p.m., najwyższa część południowa zaś na wysokości ok. 290 m n.p.m. W związku z ciągle trwającymi tu pracami ziemnymi powierzchnia terenu ulega zmianom.

Rysunek 1 Ukształtowanie terenu na podstawie Numerycznego Modelu Terenu

Zagrożenie osuwiskowe

Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik wynika, że na analizowanym obszarze nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Nie mniej występujące tu wielometrowe warstwy odpadów pogórnich mogą być podatne na wystąpienie najróżniejszych zjawisk geologicznych. Każdorazowo przed lokalizacją do zabudowy należało będzie przeprowadzić szczegółowe badania geotechniczne i geologiczno-inżynierskie podłoża w celu rozeznania stanu podłoża.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na zdecydowanej większości analizowanego obszaru nie występują gleby o charakterze rolniczym, w ewidencji gruntów wskazywano tu tereny Ba – tereny przemysłowe. Jedynie w części południowo zachodniej, w rejonie ul. K. Szymanowskiego występują fragmenty gruntów ornych klasy RIVa oraz lasu Ls. Grunty rolne wykorzystywane są obecnie jako przydomowe place i ogrody, nie jest tu prowadzona działalność rolnicza.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego obszaru występuje udokumentowane złożo węgla kamiennego: „Rydułtowy 1” (ID Midas 18592), dla którego potrzeb eksploatacji utworzono obszar i teren górniczy „Rydułtowy II”.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Niemal cały analizowany teren zajmuje dawne składowisko odpadów pogórnich. Na dużej części terenu przez wiele lat deponowane były wielometrowe zwałowiska skały płonnej, na mapach topograficznych z końca lat 90 XX w. widoczne są hałdy, których wysokość sięgała do 60 m wysokości względnej. Jednak od tego czasu postępuje stopniowa rozbiórka hałd i ich rekultywacja. W części zachodniej terenu jeszcze do niedawna znajdowały się wielometrowe, nieuporządkowane składowiska bardzo różnorodnego materiału, również gruzu i odpadów, obecnie jednak teren ten jest już splantowany i w dużej mierze uporządkowany. Północno-wschodnia część terenu również jest już splantowana i porośnięta trawą i roślinnością ruderalną, natomiast w części południowo-wschodniej trwa eksploatacja skały płonnej, czyli kontynuowana jest rozbiórka hałdy. Na skarpach od strony ul. Sportowej i ul. Mościckiego rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym, głównie w składzie z robiną akacjową. Od strony ul. K. Szymanowskiego i na fragmencie terenu w rejonie ul. I. Mościckiego znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z większymi przydomowymi placami, ogrodami. W części południowo-zachodniej znajduje się zadrzewienie o charakterze młodnika z dominacją modrzewia, które ujęte jest w ewidencji gruntów jak las Ls. W centralnej części terenu, po zachodniej stronie ul. Sportowej znajduje się miejski PSZOK (punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych), gdzie odbierane są odpady.

Na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek bardziej wartościowych naturalnych siedlisk czy stanowisk roślin chronionych, a roślinność ma głównie charakter ruderalny.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną ze względu na brak jakichkolwiek większych wartości przyrodniczych.

Analizowany teren znajduje się poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych, kopytnych i dla ptaków. W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁶ nie wskazywano na analizowanym terenie występowania korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych, dla ptaków, jak również korytarza spójności. Nie wyznaczono na analizowanym terenie również korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.⁷ Analizowany teren nie pełni funkcji lokalnego korytarza ekologicznego, gdyż położony jest pośród terenów zabudowanych i o charakterze miejskim, otoczony jest również torowiskami, drogami, zabudową. Wschodnia część terenu jest częściowo otoczona betonowym ogrodzeniem. Pomimo, że teren ten w dużej mierze nie jest obecnie zabudowany to jakiegokolwiek możliwości migracji większych zwierząt są tu mocno utrudnione.

⁶ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁷ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie występuje krajobraz terenów przemysłowych, związany ze składowiskami odpadów skały płonnej. Tego typu krajobraz jest trudny do jednoznacznej klasyfikacji. Dawniej na analizowanym terenie znajdowały się hałdy stożkowe, które stanowiły bardzo ciekawy, charakterystyczny element krajobrazu przemysłowego, tak jak widoczne nieopodal hałdy Szarlota w Rydułtowach czy hałda kopalni Rymer. Jednak przez ostatnie lata hałdy te były stopniowo rozbierane i obecnie praktycznie nie są już widoczne, zwłaszcza hałda która znajdowała się w zachodniej części analizowanego terenu. Obecnie duża część tego terenu charakteryzuje się krajobrazem przemysłowych nieużytków, który tylko miejscami maskowany jest istnieniem zieleni, która jednak również ma charakter ruderalny (robinie akacjowe). Jedynie na fragmentach terenu w rejonie ul. K. Szymanowskiego występuje krajobraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Pozytywnym aspektem tego terenu jest położenie jego części wschodniej na lokalnym wyniesieniu, z najwyższych punktów roztaczają się tu bardzo ciekawe krajobrazy na okoliczne tereny, ale również na dalsze ciekawe obiekty miasta czy gmin sąsiednich.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek zabytki, stanowiska archeologiczne, ani dobra kultury współczesnej.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym terenie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które umożliwiały różnego rodzaju formy zagospodarowania i przekształcenia terenów. W niniejszym projekcie planu wskazano natomiast tereny PU. W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu tereny objęte opracowaniem mogłyby więc zostać przekształcone w sposób bardzo podobny do przewidzianego projektem planu, zwłaszcza, że są już w dużej mierze przekształcone. Stan środowiska na niezabudowanych do tej pory terenach uległby zmianie w wyniku realizacji zabudowy również na podstawie obowiązujących mpzp, nie mniej nie występują tu cenne wartości przyrodnicze, a tereny te mają charakter przemysłowy, już obecnie silnie przekształcony.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym obszarze nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska związanych z formami ochrony przyrody, gdyż nie występują tu tego typu obszary, brak jest również cennych elementów środowiska, które wymagałyby ochrony. Niewątpliwie natomiast problemem ochrony środowiska jest kondycja tego terenu, na którym znajdują się wielometrowe zwały skały płonnej deponowane tu przez wiele lat.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, gdyż na terenach wskazanych do urbanizacji nie występują jakiegokolwiek cieki i zbiorniki wód. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy przemysłowej lub usługowej oraz związanej z gospodarką odpadami wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu przewiduje odpowiednie ustalenia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Nie przewiduje się szczególnego zagrożenia wód podziemnych. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązany systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa, powstanie tu topoklimat terenów zabudowanych, miejskich. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania, należy jednak zwrócić uwagę, że duża część terenu jest już przekształcona, na terenie dawnego składowiska występują tereny pozbawione roślinności lub też z bardzo skąpym jej udziałem. Topoklimat jest tu więc obecnie miejscami również silnie zmieniony i ma częściowo charakter terenów zurbanizowanych.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada realizację poszerzenie funkcji przemysłowej i usługowej, a także dopuszcza realizację urządzeń fotowoltaicznych oraz realizacji działalności związanej z gospodarką odpadami. Realizacja tych funkcji może wpłynąć znacząco na przekształcenie powierzchni terenu, wskutek realizacji zabudowy związanej z tymi działalnościami. Ze względu na występowanie w podłożu wielometrowych warstw odpadów pogórnich może tu być konieczna wymiana gruntów lub też inne szczególne prace geotechniczne. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, mogące mieć duży zasięg, towarzyszą one jednak wprowadzeniu każdego typu inwestycji, istotne jest również, że powierzchnie terenu została już wcześniej znacznie przekształcona i zmieniona.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Na analizowanych terenach występują gleby przekształcone, antropogeniczne, powstałe na skutek lokowania odpadów pogórnich. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych, gdyż grunty tego typu nie występują w obrębie terenów zurbanizowanych, nie będą też przekształcane.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

W projekcie planu ujawniono udokumentowane złoża kopalin znajdujące się w głębokim podłożu obszaru objętego opracowaniem. Nie przewiduje się zagrożenia tego elementu środowiska poprzez ustalenia mpzp.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

W związku z realizacją ustaleń planu duża część analizowanego obszaru zmieni swój charakter z terenów porastających roślinnością ruderalną i zadrzewieniami na tereny zabudowane o charakterze miejskim (zabudowa usługowa, przemysłowa czy też związana z gospodarowaniem odpadami). Wprowadzenie zabudowy na wszystkich terenach przeznaczonych pod urbanizację spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności dotychczas tu występującej na rzecz gatunków zieleni towarzyszącej na terenach realizacji zabudowy (np. trawniki, ogrody, zieleńce). Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z terenami ruderalnymi zostaną z tych terenów wyparte, a wprowadzone zostaną gatunki charakterystyczne dla zieleni towarzyszącej zabudowie np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zabudowa tych terenów nie spowoduje znaczącego zubożenia wartości przyrodniczych, gdyż nie posiadają one dużej wartości przyrodniczej i położone są na terenach już silnie przekształconych. Pozytywne jest pozostawienie niewielkich fragmentów zieleni od strony południowej i południowo-wschodniej, która będzie pełniła funkcję zieleni izolacyjnej.

Reasumując na terenach objętych planem i wskazanych do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy szczególnie cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące lub proponowane formy ochrony przyrody, brak jest tu również cennych elementów przyrody ożywionej wymagających objęcia ochroną. Nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska.

Analizowany teren znajduje się poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych, kopytnych i dla ptaków. W opracowaniu studialnym dotyczącym

korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁸ nie wskazywano na analizowanym terenie występowania korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych, dla ptaków, jak również korytarza spójności. Nie wyznaczono na analizowanym terenie również korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.⁹ Analizowany teren nie pełni funkcji lokalnego korytarza ekologicznego, gdyż położony jest pośród terenów zabudowanych i o charakterze miejskim, otoczony jest również torowiskami, drogami, zabudową. Wschodnia część terenu jest częściowo otoczona betonowym ogrodzeniem. Pomimo, że teren ten w dużej mierze nie jest obecnie zabudowany to jakiegokolwiek możliwości migracji większych zwierząt są tu mocno utrudnione. Ustalenia projektu mpzp nie zmieniają tego stanu rzeczy, tereny te w dalszym ciągu będą cechowały się występowaniem znacznych utrudnień dla przemieszczania się zwierząt.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Krajobraz analizowanego terenu ulegnie znaczącej zmianie, na terenach do tej pory niezabudowanych powstanie krajobraz przemysłowy lub usługowy, przy czym istotne jest, że obecnie istnieje tu krajobraz terenów składowisk, znacznie przekształcony, z roślinnością ruderalną, a miejscami z terenami zupełnie pozbawionymi roślinności. Paradoksalnie więc zmiana przeznaczenia może mieć pozytywny wpływ na krajobraz tego terenu, w miejscu terenów nieużytków, mogą powstać obiekty o bardziej przemyślanej architekturze. Po realizacji ustaleń planu pojawi się tu krajobraz terenów produkcyjnych stref przemysłowych. W ostatnich latach tego typu krajobraz pojawia się w wielu miejscach na terenie województwa śląskiego oraz całej Polski. Dawniej tereny przemysłowe cechowały się dużym impaktem na krajobraz ze względu na technologie, które były w użyciu oraz brak dbałości o oszczędne korzystanie z terenu. Obecnie powstające tereny przemysłowe przeważnie realizowane są w sposób minimalistyczny, co również wiąże się z ekonomią. Zwykle są to obiekty typowe, które zostały ukształtowane na skutek wieloletnich prac architektów i budowniczych uwzględniających istnienie najlepszych dostępnych praktyk. Stosuje się stonowaną kolorystykę oraz brak śmiałych form, co powoduje, że tereny tego typu zwykle nie stanowią elementów krajobrazu, który przyciągałby wzrok – tak w sensie negatywnym, jak i pozytywnym. Jednak w przypadku analizowanego terenu będą one stanowiły element całkowicie nowy, zmiana będzie tu więc mocno zauważalna. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, niewątpliwie jednak można uznać, że krajobraz na analizowanym terenie ulegnie znaczącej zmianie.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenie objętym mpzp nie występują zabytki wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego, do Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest również stanowisk archeologicznych, nie było więc potrzeby wprowadzania ustaleń w tym zakresie.

⁸ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu wprowadza różnego typu funkcje o charakterze usługowym i przemysłowym, które mogą mieć potencjalny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego. Również realizacja funkcji związanych z gospodarką odpadami może przyczyniać się do występowania emisji, często o charakterze nieorganizowanym. Zagrożenie ze strony obiektów usługowych i przemysłowych jest zwykle niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń. Zwykle też nie powodują znaczących emisji, choć w przypadku łamania przepisów czy awarii może występować przekroczenie norm jakości. Zgodnie z projektem planu - w zakresie gospodarki odpadami *„na terenie oznaczonym symbolem 1PU dopuszcza się prowadzenie działalności związanej z gospodarką odpadami oraz odzyskiem energii”*. W projekcie planu dokonano wyraźnego zróżnicowania ww. terenów – wskazując szerokie możliwości zastosowania urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii – na terenie 1PU. Istnieje więc możliwość przeznaczenia terenów (mając, w szczególności na uwadze ustawową definicję, gdzie odzysk energii - to termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii) na właśnie tego typu cele. Mogą one prowadzić do powstania znaczących oddziaływań różnorakiego typu, na dzień dzisiejszy jednak trudno je przewidzieć, nie znając jakichkolwiek technologii, ani rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania. Nie mniej powstanie tego typu obiektów będzie wymagało przeprowadzenia szczegółowych procedur na dalszych etapach postępowania. Na analizowanym terenie funkcjonuje punkt PSZOK, który może generować negatywny wpływ na stan jakości powietrza atmosferycznego, ze względu na prowadzoną tu działalność np. poprzez: cięcie odpadów, zmiatanie, zrzut materiału z wywrotek czy skrzyń ładunkowych, zmiatanie powierzchni i tym podobne inne działania. Projekt planu sankcjonuje ten stan ustalając dopuszczenie punktu PSZOK. Należy jednak spodziewać się, że te uciążliwości w dalszym ciągu będą tu występowały. Na pozostałym terenie również dopuszczono możliwość różnego typu gospodarowania odpadami, co może prowadzić do wystąpienia uciążliwości, głównie o charakterze zapachowym, podobnie jak ma to miejsce np. w rejonie składowiska w Boguszowicach.

Zagrożenie ze strony terenów usług i przemysłu ocenia się zwykle jako niewielkie, ponieważ przed ich realizacją i uruchomieniem muszą one spełnić odpowiednie wymogi w zakresie emisji do powietrza, zdają coroczne sprawozdania z zakresu korzystania ze środowiska, a ponadto podlegają kontroli ze strony WIOŚ. Ostateczna ocena będzie jednak dotyczyła konkretnych przedsięwzięć przy założeniu zgodnym z art. 144 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. ich oddziaływanie nie powinno wykraczać poza teren danego inwestora. Odnosnie instalacji fotowoltaicznych, jak pokazały już lata praktyki obiekty tego typu nie powodują jakichkolwiek emisji zanieczyszczeń do powietrza, a ich strefa oddziaływania jest wyznaczona po granicy terenów na których są lokowane.

Projekt planu nie wprowadza żadnych nowych dróg wysokich klas. Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub

inwestorach spoczywać będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięcia na środowisko winien zostać zbadany i opisany w raporcie oddziaływania na środowisko. W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (czy to produkcyjnych, czy usługowych, czy też zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska. W ust. 2 ww. artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Na analizowanym terenie ponadnormatywne oddziaływania akustyczne mogą występować w związku z funkcjonowaniem tu punktu PSZOK i odzyskiem kruszyw z hałdy, a w przyszłości z funkcją produkcyjną np. w związku z ruchem pojazdów, cięciem odpadów, załadunkiem i rozładunkiem, składowaniem odpadów, pracą maszyn, rozmowami pracowników i klientów. Wszystkie te aktywności mogą prowadzić do wzmożonego natężenia hałasu na okoliczne tereny na których znajduje się zabudowa mieszkaniowa.

Wprowadzenie urbanizacji o charakterze usług, produkcji lub gospodarki odpadami na nieużytkowanych dotychczas terenach może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, gdyż w pobliżu występują tereny chronione akustycznie. Nowe oddziaływania będą mogły mieć bardzo zróżnicowany charakter, zależny od rodzaju nowo powstałych przedsięwzięć, co jednak na etapie mpzp nie jest znane. Odnosnie instalacji fotowoltaicznych, jak pokazały już lata praktyki obiekty tego typu nie powodują jakichkolwiek emisji hałasu, a ich strefa oddziaływania jest wyznaczona po granicy terenów na których są lokowane.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Wśród nich wyróżnia się m.in. prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W kontekście zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń zaliczyć można np.: montaż właściwych, zgodnych

z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin oraz odpowiednią lokalizację emitorów. W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. z 2023 r. poz. 733 ze zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy przemysłowej i usługowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, często może to być przyrost bardzo znaczący. Projekt planu umożliwia kontynuację działalności PSZOK na analizowanym terenie, co jest istotne w kontekście prawidłowej i racjonalnej gospodarki odpadami. Również i na pozostałych obszarach dopuszczono możliwość działalności związanych z gospodarowaniem odpadami. Należy również zaznaczyć, że pomimo, że tego typu obiekty mogą wykazywać pewne uciążliwości dla otoczenia, to jednak są potrzebne zarówno dla gospodarki, jak i prowadzenia zrównoważonej gospodarki odpadami. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Miasta oraz programy gospodarki odpadami. W projekcie planu ustalono, by sposób postępowania z odpadami był zgodny z tymi przepisami.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania zagrożeń ruchami masowymi ziemi, nie było więc potrzeby wprowadzania ustaleń w tym zakresie. Nie mniej występujące tu wielometrowe warstwy odpadów pogórnich mogą być podatne na wystąpienie najróżniejszych zjawisk geologicznych. Każdorazowo przed lokalizacją nowej zabudowy należało będzie przeprowadzić szczegółowe badania geotechniczne i geologiczno-inżynierskie w celu rozpoznania stanu podłoża oraz ewentualnego wskazania rozwiązań zabezpieczających.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

- szczegółowe rozwiązania w zakresie gospodarki ściekami oraz w zakresie innych mediów,
- sposób postępowania z odpadami winien być zgodny z planami gospodarki odpadami i przepisami odrębnymi dotyczącymi tych zagadnień,
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej z wykorzystaniem istniejących oraz projektowanych wodociągów rozdzielczych,
- wprowadzono zapisy dotyczące ochrony akustycznej,
- zakazano budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej,
- wprowadzono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów,
- uwzględniono występowanie terenów zielonych na granicy terenów PU i MN i MU,
- ujawniono udokumentowane złoża kopalin, obszar i teren górniczy.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływanie.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym obszarze, jak i na całym terenie miasta Rybnik ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 977) oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w południowo-zachodniej części miasta Rybnik obejmujący teren zwałowisk skały płonnej dawnej kopalni Ignacy. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 731/XLVII/2018 z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika (MPZP 54). Uchwałą tą objęto dużą część miasta Rybnik, jednak realizacja tego planu została podzielona na etapy obejmujące mniejsze fragmenty, jednym z nich jest właśnie obszar 54-53. Głównym celem zmiany planu była zmiana wskazanych tu w obowiązujących mpzp przeznaczeń na tereny PU czyli tereny zabudowy produkcyjno-usługowej. W przeprowadzanej obecnie zmianie oba tereny, zarówno po wschodniej, jak i zachodniej stronie ul. Sportowej zmieniono na tereny PU. Głównie zmiana dotyczyła przeznaczeń w części wschodniej, gdzie do tej pory były wskazywane przeznaczenia PR – terenów do rekultywacji, gdyż w części zachodniej tereny PU były już wskazane w obowiązującym mpzp. Dodatkowo na terenach PU dodano możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Na terenie położonym po zachodniej stronie ul. Sportowej funkcjonuje obecnie PSZOK, dodano więc zapisy umożliwiające jego dalsze istnienie i ewentualny rozwój. Na terenach PU dopuszczono również prowadzenie działalności związanej z gospodarką odpadami. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w części południowo-zachodniej i południowo-wschodniej stanowią w dużej mierze element już istniejący, choć możliwe jest tu uzupełnienie zabudowy w lukach.

Analizowane tereny są już w dużej mierze przekształcone na skutek składowania tu przez lata odpadów pogórnich i praktycznie nie występują tu jakiegokolwiek cenne walory przyrody ożywionej. Teren ten już dawniej pełnił funkcję przemysłową w formie składowania tu odpadów pogórnich, która zwłaszcza w okresie ich składowania bardzo silnie oddziaływały na środowisko np. poprzez pylenie, hałas, spływy zanieczyszczonych wód, ruch pojazdów. Na analizowanym terenie umożliwiono realizację funkcji produkcyjno-usługowych, co wpłynie na powstanie ewentualnych nowych oddziaływań, ale tak jak już to wskazano, są to tereny już przekształcone. Jednym z celów zmiany mpzp było umożliwienie lokalizowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Jak pokazały ostatnie lata, kiedy tego typu instalacja są coraz szerzej rozpowszechnione, nie powodują one występowania znaczących oddziaływań, zwłaszcza jeśli lokalizowane są w obrębie terenów już zurbanizowanych czy przekształconych.

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego znajdujących się w głębokim podłożu oraz położenie terenu w zasięgu obszaru i terenu górniczego „Rydułtowy II”. Na analizowanych terenach nie występują formy ochrony przyrody, obiekty zabytkowe, zagrożenia osuwiskowe, zagrożenia powodziowe. W związku z ustaleniami planu, charakterem terenów, które mają być poddane urbanizacji (brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania

na środowisko. Należy również zwrócić uwagę, że tereny te były już w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji i przekształceń w obowiązujących mpzp, a także już na dzień dzisiejszy w dużej mierze stanowią tereny przemysłowe ze względu na wieloletnie składowanie odpadów pogórnich.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Analizowany obszar położony jest w południowo-zachodniej części miasta Rybnik, w dzielnicy Niewiadom, w obrębie dawnych składowisk skały płonnej i osadników kopalni Ignacy. Granicę północną stanowi linia kolejowa nr 140 relacji Nędza – Katowice Ligota, granicę południową i zachodnią ul. K. Szymanowskiego. Po części granicę południową stanowi ogrodzenie Zabytkowej Kopalni Ignacy. Granica wschodnia przebiega nieregularnie, mniej więcej po granicy dawnego składowiska skały płonnej, znajdują się tu fragmenty dawnego ogrodzenia. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 39,6 ha. Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Wodzisław¹⁰ pierwotnie były to rozległe pokrywy piasków i żwirów wodnolodowcowych dolnych fg^1Q_{p3} , obecnie pozostały one już tylko na fragmentach terenu, gdzie skała płonna nie była deponowana, głównie w części południowo-zachodniej. Na pozostałym obszarze występują wielometrowe składowiska skały płonnej deponowane w trakcie działalności kopalni Ignacy. Po okresie składowania skała płonna była też eksploatowana i z tych terenów wywożona jako materiał budowlany, przy czym miało to miejsce w różnym stopniu i w różnym natężeniu na przestrzeni lat. Na analizowanym terenie ani w jego pobliżu nie występują jakiejkolwiek wody powierzchniowe, tak płynące, jak i stojące. Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rydułtowy wydzielono tu karboński użytkowy poziom wodonośny. Analizowany teren położony jest w obrębie rozległych i lekko pofałdowanych równin lessowych, które zwartymi płacami pokrywają tę część miasta. Bezpośrednio analizowany teren położony jest na wyniesieniu i zboczach lokalnego wzgórza, którego wierzchołek jest jednak płaski, wyrównany przez wieloletnią urbanizację, gdzie znajduje się Zabytkowa Kopalnia Ignacy (poza południową granicą opracowania). Na dużej części terenu przez wiele lat deponowane były wielometrowe zwałowiska skały płonnej, na mapach topograficznych z końca lat 90 XX w. widoczne są hałdy, których wysokość sięgała do 60 m wysokości względnej. Jednak od tego czasu postępuje stopniowa rozbiórka hałd i ich rekultywacja. W części zachodniej terenu jeszcze do niedawna znajdowały się wielometrowe, nieuporządkowane składowiska bardzo różnorodnego materiału, obecnie jednak teren ten jest już splantowany i w dużej mierze uporządkowany. Północno-wschodnia część terenu również jest już splantowana i porośnięta trawą i roślinnością ruderalną, natomiast w części południowo-wschodniej trwa eksploatacja skały płonnej, czyli kontynuowana jest rozbiórka hałdy. Wysokości względne na analizowanym terenie są duże i sięgają ok. 50 metrów. Część północna, położona w dolinie Nacyny znajduje się na wysokości ok. 248 m n.p.m., najwyższa część południowa

¹⁰ Sarnacka Z., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

zaś na wysokości ok. 290 m n.p.m. W związku z ciągle trwającymi tu pracami ziemnymi powierzchnia terenu ulega zmianom. Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik wynika, że na analizowanym obszarze nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Nie mniej występujące tu wielometrowe warstwy odpadów pogórnich mogą być podatne na wystąpienie najróżniejszych zjawisk geologicznych. Każdorazowo przed lokalizacją do zabudowy należało będzie przeprowadzić szczegółowe badania geotechniczne i geologiczno-inżynierskie podłoża w celu rozeznania stanu podłoża. Na zdecydowanej większości analizowanego obszaru nie występują gleby o charakterze rolniczym, w ewidencji gruntów wskazywano tu tereny Ba – tereny przemysłowe. Jedynie w części południowo zachodniej, w rejonie ul. K. Szymanowskiego występują fragmenty gruntów ornych klasy RIVa oraz lasu Ls. Grunty rolne wykorzystywane są obecnie jako przydomowe place i ogrody, nie jest tu prowadzona działalność rolnicza. W głębokim podłożu analizowanego obszaru występuje udokumentowane złożę węgla kamiennego: „Rydułtowy 1” (ID Midas 18592), dla którego potrzeb eksploatacji utworzono obszar i teren górniczy „Rydułtowy II”. Niemal cały analizowany teren zajmuje dawne składowisko odpadów pogórnich. Na dużej części terenu przez wiele lat deponowane były wielometrowe zwałowiska skały płonnej, na mapach topograficznych z końca lat 90 XX w. widoczne są hałdy, których wysokość sięgała do 60 m wysokości względnej. Jednak od tego czasu postępuje stopniowa rozbiórka hałd i ich rekultywacja. W części zachodniej terenu jeszcze do niedawna znajdowały się wielometrowe, nieuporządkowane składowiska bardzo różnorodnego materiału, również gruzu i odpadów, obecnie jednak teren ten jest już splantowany i w dużej mierze uporządkowany. Północno-wschodnia część terenu również jest już splantowana i porośnięta trawą i roślinnością ruderalną, natomiast w części południowo-wschodniej trwa eksploatacja skały płonnej, czyli kontynuowana jest rozbiórka hałdy. Na skarpach od strony ul. Sportowej i ul. Mościckiego rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym, głównie w składzie z robinią akacjową. Od strony ul. K. Szymanowskiego i na fragmencie terenu w rejonie ul. I. Mościckiego znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z większymi przydomowymi placami, ogrodami. W części południowo-zachodniej znajduje się zadrzewienie o charakterze młodnika z dominacją modrzewia, które ujęte jest w ewidencji gruntów jak las Ls. W centralnej części terenu, po zachodniej stronie ul. Sportowej znajduje się miejski PSZOK (punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych), gdzie odbierane są odpady. Na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek bardziej wartościowych naturalnych siedlisk czy stanowisk roślin chronionych, a roślinność ma głównie charakter ruderalny. Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną ze względu na brak jakichkolwiek większych wartości przyrodniczych.

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, gdyż na terenach wskazanych do urbanizacji nie występują jakiegokolwiek cieki i zbiorniki wód. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy przemysłowej lub usługowej oraz związanej z gospodarką

odpadami wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu przewiduje odpowiednie ustalenia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych. Projekt planu zakłada realizację poszerzenia funkcji przemysłowej i usługowej, a także dopuszcza realizację urządzeń fotowoltaicznych oraz realizacji działalności związanej z gospodarką odpadami. Realizacja tych funkcji może wpłynąć znacząco na przekształcenie powierzchni terenu, wskutek realizacji zabudowy związanej z tymi działalnościami. Ze względu na występowanie w podłożu wielometrowych warstw odpadów pogórnich może tu być konieczna wymiana gruntów lub też inne szczególne prace geotechniczne. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, mogące mieć duży zasięg, towarzyszą one jednak wprowadzeniu każdego typu inwestycji, istotne jest również, że powierzchnie terenu została już wcześniej znacznie przekształcona i zmieniona. W związku z realizacją ustaleń planu duża część analizowanego obszaru zmieni swój charakter z terenów porastających roślinnością ruderalną i zadrzewieniami na tereny zabudowane o charakterze miejskim (zabudowa usługowa, przemysłowa czy też związana z gospodarowaniem odpadami). Wprowadzenie zabudowy na wszystkich terenach przeznaczonych pod urbanizację spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności dotychczas tu występującej na rzecz gatunków zieleni towarzyszącej na terenach realizacji zabudowy (np. trawniki, ogrody, zieleńce). Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z terenami ruderalnymi zostaną z tych terenów wyparte, a wprowadzone zostaną gatunki charakterystyczne dla zieleni towarzyszącej zabudowie np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zabudowa tych terenów nie spowoduje znaczącego zubożenia wartości przyrodniczych, gdyż nie posiadają one dużej wartości przyrodniczej i położone są na terenach już silnie przekształconych. Pozytywne jest pozostawienie niewielkich fragmentów zieleni od strony południowej i południowo-wschodniej, która będzie pełniła funkcję zieleni izolacyjnej. Reasumując na terenach objętych planem i wskazanych do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy szczególnie cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące lub proponowane formy ochrony przyrody, brak jest tu również cennych elementów przyrody ożywionej wymagających objęcia ochroną. Nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska.

Projekt planu wprowadza różnego typu funkcje o charakterze usługowym i przemysłowym, które mogą mieć potencjalny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego. Również realizacja funkcji związanych z gospodarką odpadami może przyczyniać się do występowania emisji, często o charakterze niezorganizowanym. Wprowadzenie urbanizacji o charakterze usług, produkcji lub gospodarki odpadami na nieużytkowanych dotychczas terenach może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, gdyż w pobliżu występują tereny chronione akustycznie. Nowe oddziaływania będą mogły mieć

bardzo zróżnicowany charakter, zależny od rodzaju nowo powstałych przedsięwzięć, co jednak na etapie mpzp nie jest znane. Zgodnie z projektem planu - w zakresie gospodarki odpadami „na terenie oznaczonym symbolem 1PU dopuszcza się prowadzenie działalności związanej z gospodarką odpadami oraz odzyskiem energii”. W projekcie planu dokonano wyraźnego zróżnicowania ww. terenów – wskazując szerokie możliwości zastosowania urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii – na terenie 1PU. Istnieje więc możliwość przeznaczenia terenów (mając, w szczególności na uwadze ustawową definicję, gdzie odzysk energii - to termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii) na właśnie tego typu cele. Mogą one prowadzić do powstania znaczących oddziaływań różnorodnego typu, na dzień dzisiejszy jednak trudno je przewidzieć, nie znając jakichkolwiek technologii, ani rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania. Nie mniej powstanie tego typu obiektów będzie wymagało przeprowadzenia szczegółowych procedur na dalszych etapach postępowania. Na analizowanym terenie ponadnormatywne oddziaływania akustyczne mogą występować w związku z funkcjonowaniem tu punktu PSZOK i odzyskiem kruszyw z hałdy, a w przyszłości z funkcją produkcyjną np. w związku z ruchem pojazdów, cięciem odpadów, załadunkiem i rozładunkiem, składowaniem odpadów, pracą maszyn, rozmowami pracowników i klientów. Wszystkie te aktywności mogą prowadzić do wzmożonego natężenia hałasu na okoliczne tereny na których znajduje się zabudowa mieszkaniowa. Odnośnie instalacji fotowoltaicznych, jak pokazały już lata praktyki obiekty tego typu nie powodują jakichkolwiek emisji hałasu, a ich strefa oddziaływania jest wyznaczona po granicy terenów na których są lokowane. Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk. Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania zagrożeń ruchami masowymi ziemi, nie było więc potrzeby wprowadzania ustaleń w tym zakresie. Nie mniej występujące tu wielometrowe warstwy odpadów pogórnich mogą być podatne na wystąpienie najróżniejszych zjawisk geologicznych. Każdorazowo przed lokalizacją nowej zabudowy należało będzie przeprowadzić szczegółowe badania geotechniczne i geologiczno-inżynierskie w celu rozpoznania stanu podłoża oraz ewentualnego wskazania rozwiązań zabezpieczających.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono

również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna i Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Absalon D., Leśniok M., Przewodnik przyrodniczy po Rybniku, Infomax-Katowice, Rybnik, 1999 r.;

Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004 r.;

Informacja o stanie środowiska 2008, WIOŚ Katowice, 2009 r.;

Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

Lipiński A. „Planowanie przestrzenne a wydobywanie kopalin” w „Aktualne problemy ochrony środowiska 2008” red G. Dobrowolski, Ecausa, 2008 r.;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;

Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;

Waloryzacja przyrodnicza miasta Rybnika, Aleko, Katowice, listopad 1997 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Droga rowerowa nad Nacyną, północna część terenu

Fot. 2 Linia kolejowa północnej części terenu

Fot. 3 Splantowana część składowiska po stronie zachodniej ul. Sportowej

Fot. 4 Splantowana część składowiska po stronie zachodniej ul. Sportowej

Fot. 5 Ul. Sportowa w centralnej części terenu

Fot. 6 Wjazd na teren składowiska po wschodniej stronie ul. Sportowej

Fot. 7 Północno-wschodnia część składowiska na wschód od ul. Sportowej

Fot. 8 Prace rozbiórkowe składowiska w części południowo-wschodniej

Fot. 9 Teren PSZOK

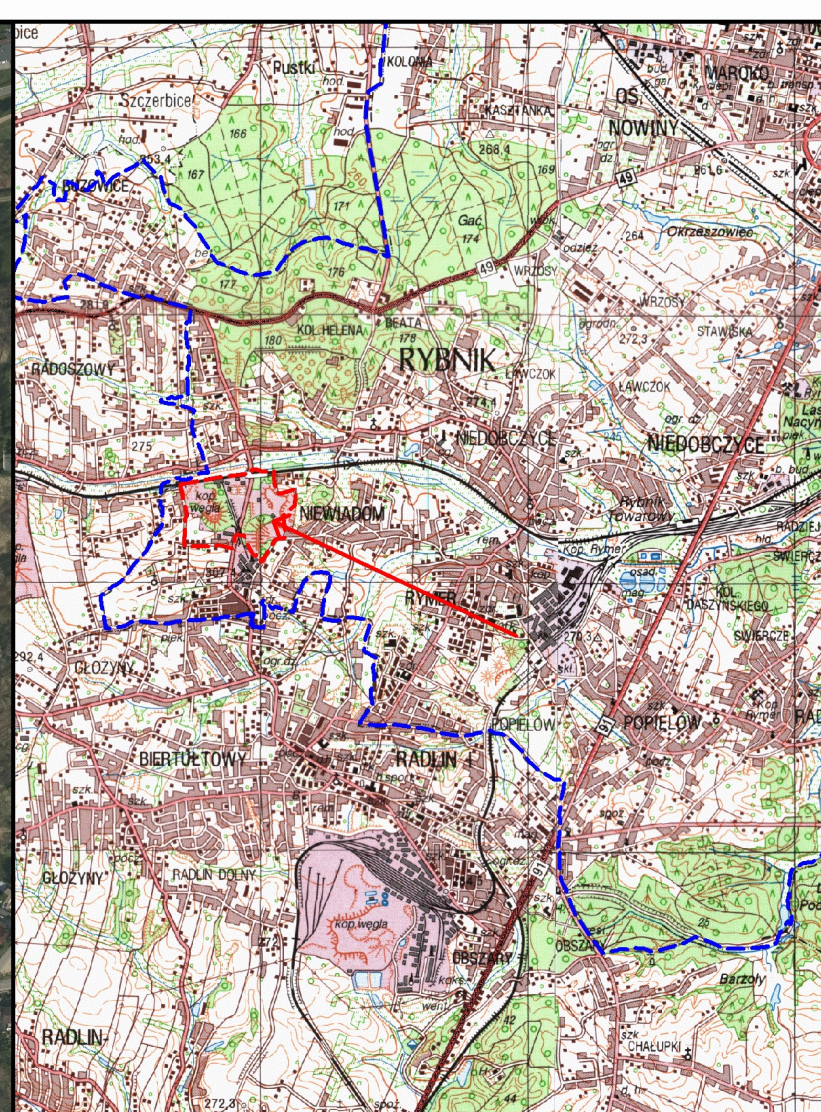
Fot. 10 Część zachodnia w rejonie ul. K. Szymanowskiego

Fot. 11 Ul. K. Szymanowskiego

Fot. 12 Ul. I. Mościckiego, południowo-wschodnia granica terenu

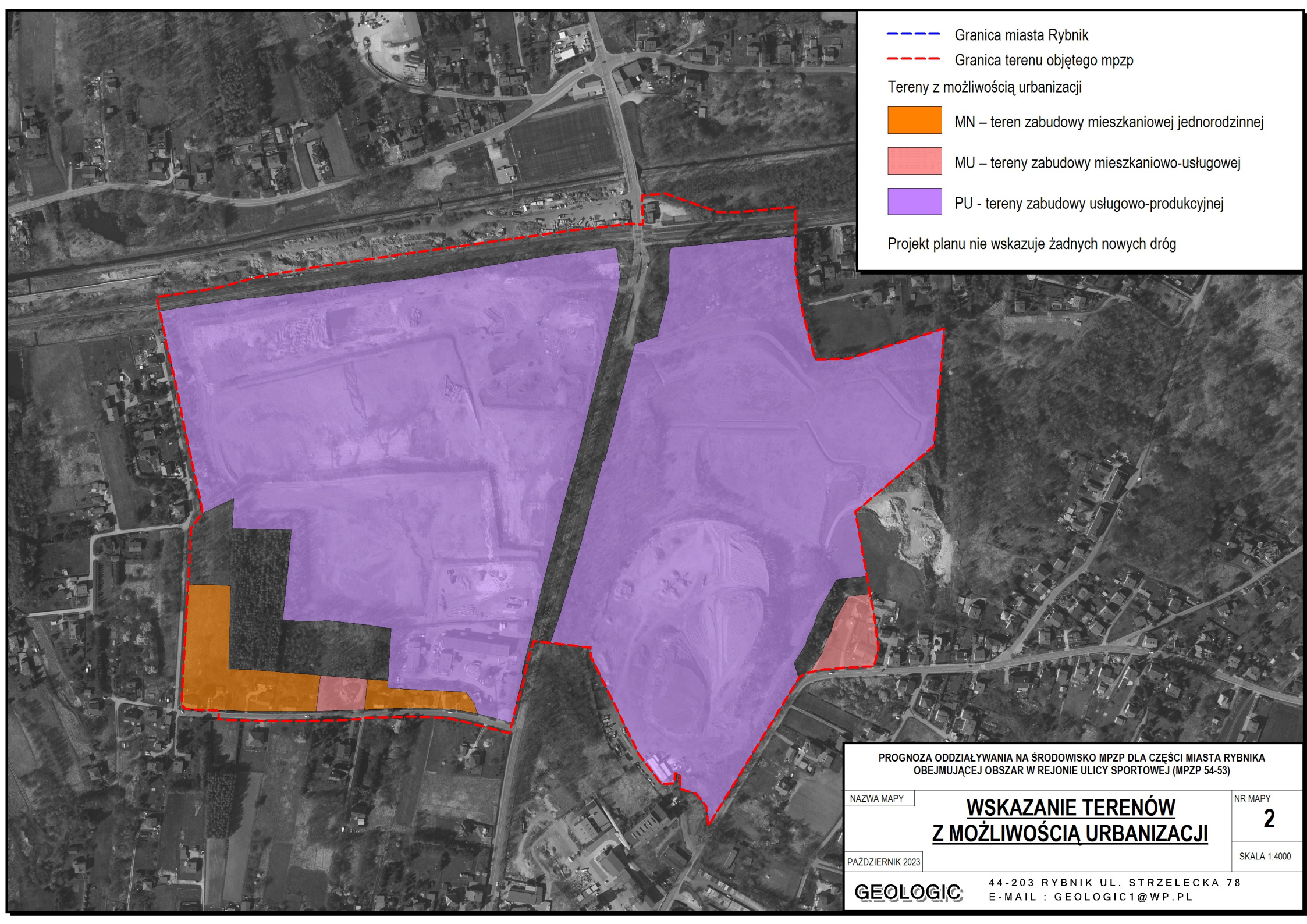

- Granica miasta Rybnik
- Granica terenu objętego mpzp

Podkład:
Mapa topograficzna w skali 1:50000, ortofotomapa w skali 1:5000

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA
OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY SPORTOWEJ (MPZP 54-53)

NAZWA MAPY	POŁOŻENIE ANALIZOWANEGO TERENU	NR MAPY 1
PAŹDZIERNIK 2023		SKALA 1:60000 1:6000

--- Granica miasta Rybnik

--- Granica terenu objętego mpzp

Tereny z możliwością urbanizacji

MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

PU - tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej

Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIK
OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY SPORTOWEJ (MPZP 54-53)

NAZWA MAPY

WSKAZANIE TERENÓW Z MOŻLIWOŚCIĄ URBANIZACJI

NR MAPY

2

PAŹDZIERNIK 2023

SKALA 1:4000

GEOLOGIC

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL